

**DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT**

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Deres ref

Vår ref
2009/04574 KIF OBL

Dato
05.11.2009

Statsbudsjettet 2010 - Foreløpig tildeling av bevilgning - Kirkerådet

Tildelingsbrevet er basert på departementets budsjettforslag for 2010, jf. Prop. 1 S (2009-2010). Budsjetttrammene er som følge av dette foreløpige. Kirkerådet bes i sin planlegging av virksomheten for 2010 likevel legge til grunn de forutsetninger som følger av dette brevet.

Departementet vil meddele endelig tildeling av bevilgning etter at Stortinget har vedtatt statsbudsjettet for 2010.

Brevet er disponert i fire deler:

DEL I FORELØPIG TILDELING AV BUDSJETTTRAMMER

1. Hovedpunkter
2. Foreløpige budsjetttrammer

DEL II MÅL, UTFORDRINGER OG SATSINGSOMRÅDER

1. Hovedmål
2. Resultatmål
3. utfordringer og satsingsområder

DEL III ØKONOMIFORVALTNINGEN

1. Om økonomiforvaltningen
 - 1.1 Generelt
 - 1.2 Årsverk og stillinger
 - 1.3 Styringsdokumenter, risikostyring og internkontroll
 - 1.4 Plan for disponering av tildelt bevilgning

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 866

Kirkeavdelingen
Telefaks
22 24 95 53

Saksbehandler
Ole Bernt Langset
22247918

1.5 Tilskuddsforvaltning

2. Omtale av tildelingsgrunnlaget

2.1 Generell kommentar til post 01 Driftsutgifter

2.2 Kap. 340 Kirkelig administrasjon

2.2.1 *Kommentar til kap. 340 post 01 Driftsutgifter*

2.2.2 *Kommentar til kap. 340 post 21 Spesielle driftsutgifter*

2.2.3 *Kommentar til kap. 340 post 71.13 Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep*

2.2.4 *Kommentar til kap. 340 post 75 Trosopplæring*

2.2.5 *Kommentar til kap. 340 post 76 Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken*

2.3 Kap. 3340 Kirkelig administrasjon

2.4 Opplysningsvesenets fond

2.4.1 *Tilskudd fra fondet til felleskirkelige tiltak*

2.4.2 *Lån i Opplysningsvesenets fond*

DEL IV RAPPORTERING MV

1. Krav til årsrapport for 2010

1.1 Kirkerådets årsrapport

1.2 Tilstandsrapport for Den norske kirke

2. Møteplan

Vedlegg 1 Budsjetfullmakter

Vedlegg 2 Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll

Vedlegg 3 Krav om innhold i tilskuddsbrev

Vedlegg 4 Forslag til mål, styringsparametre og resultatindikatorer for bevilningene til Den norske kirke i 2009

DEL I FORELØPIG TILDELING AV BUDSJETTRAMMER

1. Hovedpunkter

Hovedpunktene i budsjettforslaget for 2010 vedrørende Den norske kirke er som følger:

- Reform av kirkens trosopplæring foreslås videreført og styrket med 20 mill. kroner. Forslaget innebærer at den årlige budsjettinnsatsen på området vil være på rundt 170 mill. kroner i 2010.
- Bevilgningene til presteskapet foreslås økt med 2 mill. kroner for å styrke rekrutteringen til presteetjenesten. Fængselsprestetjenesten foreslås styrket med 0,9 mill. kroner i forbindelse med åpningen av nye Halden fengsel.
- Det er foreslått 5 mill. kroner til tiltak for å styrke pilegrimstradisjonene i Norge. Det er planlagt opprettet fem regionale pilegrimskontorer i Oslo, Gran, Hamar, Dovre og Sør-Fron.
- Til oppfølging av demokratireformen og utvidelsen av antallet medlemmer til bispedømmerådene og Kirkemøtet, er det budsjettert med en økning til kirkelig administrasjon med 1 mill. kroner.
- Det er foreslått midler til opprettelse av fem nye kulturrådgivere i bispedømmene fra og med andre halvår 2010. I tillegg foreslås tilskuddsordningen til kirkemusikk økt med 1 mill. kroner.
- Tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk foreslås videreført med 111,5 mill. kroner.
- Tilskuddet til sentrale tiltak for sikrings- og dokumentasjonsarbeid vedrørende kirkebyggene foreslås videreført med 10 mill. kroner.
- Tilskuddet til lokalt forsøks- og utviklingsarbeid i kirken foreslås videreført med 4 mill. kroner.
- Tilskuddet til Sjømannskirken foreslås videreført med 64,9 mill. kroner.

2. Foreløpige budsjetterammer for kap. 340/3340

Departementets bevilgningsforslag for 2010 under kap. 340 Kirkelig administrasjon er på i alt kr 570 597 000 med slik fordeling:

Post 01 Driftsutgifter	kr	159 476 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter	kr	26 786 000
Post 71 Tilskudd til kirkelige formål	kr	195 835 000
Post 72 Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	kr	10 000 000
Post 73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	kr	3 000 000
Post 74 Tilskudd til Oslo domkirke	kr	1 000 000
Post 75 Trosopplæring	kr	170 000 000
Post 76 Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	kr	4 000 000
Post 79 Til disposisjon for departementet	kr	500 000

Inntektskravet for korresponderende poster under kap. 3340 er budsjettert til følgende for 2010:

Post 01 Ymse inntekter	kr	11 082 000
Post 02 Inntekter ved oppdrag	kr	26 786 000

Departementets foreløpige tildeling av bevilgning til Kirkerådet under kap. 340 er for 2010 fastsatt til følgende:

Post 01	Driftsutgifter (inkl. husleiekompensasjon mv. kr 4 095 000)	kr	45 077 000
Post 21	Spesielle driftsutgifter	kr	17 832 000
Post 71.13	Kirkens ressurscenter	kr	2 000 000
Post 75	Trosopplæring	kr	168 320 000
Post 76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	kr	4 000 000

Inntektskravet til Kirkerådet under kap. 3340 er for 2010 fastsatt slik:

Post 01	Ymse inntekter	kr	6 381 000
Post 02	Inntekter ved oppdrag	kr	17 832 000

Tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond som Kirkemøtet/Kirkerådet kan disponere til felleskirkelige tiltak er for 2010 budsjettert til:

Fondsavkastning avsatt til felleskirkelige tiltak:	kr	23 500 000
---	----	------------

DEL II MÅL, UTFORDRINGER OG SATSINGSOMRÅDER

De mål og prioriteringer som er omtalt nedenfor, skal legges til grunn for bruken av tildelt bevilgning.

1. HOVEDMÅL

Hovedmålene for regjeringens kirkepolitikk er trukket opp i budsjettproposisjonen for 2010.

Hovedmålet for bevilgningene til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene under kap. 340 har følgende ordlyd:

Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbar menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Til dette hører bl.a. at kirkens gudstjenesteliv skal fornyes og utvikles etter de mål som Kirkemøtet og Kirkerådet fastsetter.

2. RESULTATMÅL

Ut over hovedmålet er følgende resultatmål for de sentrale og regionale kirkelige organer og for prestetjenesten inntatt i Prop. 1 S (2009-2010). Målene må ses i relasjon til hverandre og til kategoriomtalen i budsjettproposisjonen, delvis gjengitt under tildelingsbrevet del II pkt. 3 *Utfordringer og satsingsområder*.

For bevilgningene til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene gjelder følgende resultatmål:

- 2.1 Videreføring av demokratireformen i Den norske kirke, herunder evaluering av kirkevalgene i 2009, jf. den politiske avtalen 10. april 2008 om forholdet mellom staten og Den norske kirke, St. meld. nr. 17 (2007-2008) *Staten og Den norske kirke* og Innst. S. nr. 287 (2007-2008). Målet for demokratireformen er at kirkens organer får en sterkere demokratisk legitimitet og forankring blant kirkemedlemmene.
- 2.2 Videreføring av trosopplæringsreformen i samsvar med de retningslinjer og forutsetninger som gjelder for reformen, jr. St.meld. nr. 7 (2002-2003) *Trusopplæring i ei ny tid* og Innst. S. nr. 200 (2003-2003). Målet er et systematisk og sammenhengende tilbud om trosopplæring for alle døpte fram til fylte 18 år. Tilbudet skal være lokalt forankret, tilpasset ulike alderstrinn og tilrettelagt slik at det når ut til bredden av alle døpte.
- 2.3 Det skal legges til rette for lokalt forsøks- og utviklingsarbeid, bl.a. gjennom økt samarbeid på tvers av menighets- og kommunegrenser, slik at kirkens organisering og forvaltning er funksjonell, kostnadseffektiv og brukerorientert. Tilsvarende mål gjelder for Kirkerådets og bispedømmerådenes egen organisasjon og forvaltning.

Departementet vil peke på at målene ovenfor ikke er uttømmende. Kirkerådets virksomhet følger i stor grad av målsettinger og planer som Kirkemøtet gjør vedtak om.

Samordning av plan- og strategiarbeidet i Den norske kirke er blant Kirkerådets sentrale oppgaver. Siktemålet med samordningen er at Kirkemøtets fellesstrategier kan nedfelles i Kirkerådets og de enkelte bispedømmenes langsiktige planer. Departementet vil understreke viktigheten av at Kirkerådet har et tett samarbeid med bispedømmerådene på dette området.

Fra og med 2009 har departementet utformet visse styringsparametre og resultatindikatorer for bevilgningene som skal benyttes for å vurdere oppnådde resultater. Resultatindikatorene skal bidra til å operasjonalisere de generelle målene som er gjengitt ovenfor og legge bedre til rette for å kunne vurdere graden av måloppnåelse. Departementet har foreløpig ikke fastsatt hvilke styringsparametre og resultatindikatorer som skal gjelde for 2010, men vil komme tilbake til dette senere. Vi imøteser i den forbindelse innspill fra Kirkerådet. Kirkerådet bes senest innen 15. desember 2010 om å oversende forslag til indikatorer som vil være egnet for å vurdere oppnådde resultater i forhold til de målene som er skissert ovenfor. Det vises til ytterligere omtale av indikatorene nedenfor under del III, pkt. 3 *Krav til årsrapport for 2010*.

3. UTFORDRINGER OG SATSINGSOMRÅDER

I kategoriomtalen for Den norske kirke i Prop. 1 S (2009–2010) er det gitt en tilstandsvurdering og pekt på utfordringer for Den norske kirke. Både hovedmålet og de resultatmål som er gjengitt ovenfor, har sammenheng med de vurderingene som kommer fram i kategoriomtalen. Bevilgningsforslagene og bruken av bevilgningene må derfor ses i sammenheng med framstillingen av utfordringer og strategier for Den norske kirke.

I budsjettproposisjonens omtale av Den norske kirke, under *tilstandsvurdering*, heter det bl.a.:

De sju politiske partiene på Stortinget inngikk 10. april 2008 en avtale om hvordan forholdet mellom staten og Den norske kirke skal reguleres rettslig i framtiden. Avtalen, som gjelder ut stortingsperioden 2009-2013, lå til grunn for St.meld. nr. 17 (2007-2008) Staten og Den norske kirke, jf. Innst. S. nr. 287 (2007-2008). Med bakgrunn i denne avtalen er det fremmet forslag til endringer i alle de sju grunnlovparagrafene som i dag omhandler statskirkeordningen, jf. Dokument nr. 12:10 (2007-2008).

Gjennomføringen av det brede forliket i Stortinget vil representere de mest omfattende endringene i statskirkeordningens rammeverk siden 1814. (...)

Endringene i relasjonene mellom stat og kirke skal gjennomføres på en måte som imøtekommer behovet for kontinuitet. Kirkemedlemmenes tilhørighet til Den norske kirke skal ivaretas, og det skal legges til rette for at kirken fortsatt kan fylle sin rolle som folkekirke, som verdi- og tradisjonsbærer og formidler av den kristne tros- og kulturarven.

De omfattende endringene i Grunnloven som den politiske avtalen beskriver, hviler på at det skal gjennomføres en demokratireform i Den norske kirke. (...)

Om *utfordringer og strategier* heter det i budsjettproposisjonen bl.a.:

Kirkeforliket og demokratireformen

Et overordnet mål for kirkepolitikken er at Den norske kirke skal opprettholdes og videreutvikles som en åpen, inkluderende og demokratisk folkekirke. Den politiske avtalen 10. april 2008 om det framtidige forholdet mellom stat og kirke peker fram mot løsere bånd mellom stat og kirke. Avtalen gjelder ut stortingsperioden 2009-2013. I avtaleperioden skal det igangsettes en prosess hvor målet er at "utnevning av biskoper og proster overføres fra kirkelig statsråd til kirkelig organ som kirkemøte eller bispedømmeråd". Et sentralt element i denne prosessen er gjennomføringen av demokratireformen, som har som mål å gi kirkens organer en sterkere demokratisk legitimitet og forankring hos kirkemedlemmene. Kirkevalgene i september 2009 ble tilrettelagt i lys av dette hovedmålet. Erfaringene fra valgene vil nå bli gjennomgått og evaluert, og skal bl.a. tjene som grunnlag for de kirkelige valgene i 2011. En bred og forskningsbasert evaluering vil foreligge i 2010. (...)

Folkekirken

Oppfølgingen av kirkeforliket og endringene i forholdet mellom staten og Den norske kirke vil i årene framover ha stor betydning for utviklingen av kirkeordningen og kirkelovgivningen. Selv om kirkeordningen og lovgivningen er av vesentlig betydning for kirkens daglige arbeid og virksomhet, er det i første rekke i kirkens og menighetens møte med den enkelte – under gudstjenester, dåp, vigslar og gravferd, under sørgesamtaler, på konfirmantsamlinger, i barne- og ungdomsarbeidet – at kirken utfordres som folkekirke. Perspektiver og overordnede mål som Den norske kirke har for sitt arbeid, er nylig formulert i et visjonsdokument for Den norske kirke 2009-2014 som Kirkemøtet 2008 gjorde vedtak om. Her framheves bl.a.: Å ta vare på kirkens tro og tradisjon og tolke dem inn i samtidens språk, kulturer og erfaringer; drive menighetsutvikling preget av fornyet gudstjenestefeiring, trosopplæring og diakoni; kalle, oppmuntre og veilede mennesker til kirkelig utdanning, tjeneste og frivillig arbeid; møte andre tros- og livssynssamfunn med åpenhet, respekt, dialog og vitnesbyrd.

I tilknytning til visjonsdokumentet vedtok Kirkemøtet å prioritere følgende satsingsområder i perioden 2009-2014: Diakoni, Kirkemusikk og kultur, Barn og unge, Gudstjenesteliv og Samisk kirkeliv. Foruten trosopplæringsreformen og gudstjenestereformen omfatter satsingsområdene bl.a. opptrapping av kirkens engasjement for miljøvern og rettfærdig forbruk, kirkelig kultursatsing og nye planverk for diakoni og kirkemusikk i menighetene.

Gudstjenestereformen ble påbegynt ved Kirkemøtets vedtak i 2003. Det var da 25 år siden den nåværende høymesseordningen ble innført. Under reformarbeidet har det vært satset på en åpen prosess som bygger på menighetenes erfaringer. Både underveis i arbeidet med de nye liturgiene og i høringsfasen har utprøving av materialet vært en viktig del av prosessen. Etter planen skal arbeidet med reform av kirkens gudstjenesteordning sluttføres på Kirkemøtet i 2010. Det er tatt sikte på at den nye gudstjenesteordningen trer i kraft fra 1. søndag i advent 2011.

Trosopplæringsreformen

Siden 1969, etter endringene i grunnskoleloven og den senere utviklingen av kristendomsfaget i skolen, har ikke lenger skolen hatt ansvaret for opplæringen av de døpte. Kirkens ansvar for å etablere et eget trosopplæringstilbud ble da forsterket. Gjennom trosopplæringsreformen er målet å utvikle et bredt og systematisk trosopplæringstilbud til alle døpte fram til 18-årsalderen. Reformen ble iverksatt fra 2004, med bakgrunn i Innst. S. nr. 200 (2002-2003) og St.meld. nr. 7 (2002-2003) Trusopplæring i ei ny tid. Opplæringen skal legge til rette for at alle som er døpt, får kunnskap om, erfaring med og forståelse av hva dåpen og troen innebærer. Trosopplæringen i kirken, på samme måte som tros- og livssynsopplæringen i andre tros- og livssynssamfunn, skal stimulere til identitetsbygging og forståelse av egen kultur og tradisjon. Kjennskap og trygghet i forhold til eget livssyn er en viktig forutsetning for toleranse og respekt for andres tro og livssyn.

Tidsperspektivet for gjennomføringen av reformen er ti år. Med bakgrunn i de erfaringer som ble vunnet etter reformens første fem år, er reformen fra 2009 gått over i en gjennomføringsfase, dvs. at reformen over tid skal innføres varig i alle landets menigheter. Trosopplæringsreformen og gjennomføringen av reformen i tråd med de mål som er satt, er blant de viktigste utfordringene kirken og menighetene står overfor i årene framover. (...)

Kirkens lokale organisering og økonomi

(...) De utfordringer som er knyttet til den lokale kirkeøkonomien og kirkeforvaltningen, har nær sammenheng med kirkens organisering i et stort antall sokn, med nær 1 300 menighetsråd, 430 kirkelige fellesråd og 1 620 kirker med tilhørende kirkegårder. Kirkens lokale organisering og de utfordringer den lokale kirkeforvaltningen står overfor, er omtalt relativt utførlig i St.meld. nr. 17 (2007-2008) Staten og Den norske kirke. En hovedutfordring i tiden framover er å utvikle og utprøve samarbeids- og organisasjonsformer som kan bidra til å styrke kirkeforvaltningen særlig i små kommuner, der det økonomiske ressursgrunnlaget for kirken er beskjedent og sårbart, jf. gjennomgangen av kirkeøkonomien ovenfor. Det har lenge pågått forsøks- og utviklingsarbeid på området, bl.a. for å prøve ut nye samarbeidsformer på tvers av sokne- og kommunegrenser. Dette arbeidet vil fortsette, med systematiske evalueringer og erfaringsinnhenting. Også den nye organiseringen av prestetjenesten (prostereformen) og gjennomføringen av trosopplæringsreformen, forventes å gi verdifulle erfaringer for den videre organisasjonsutviklingen i kirken. (...)

En velfungerende prestetjeneste som er nærværende i alle lokalsamfunn, er blant de viktigste forutsetningene for å opprettholde Den norske kirke som en landsdekkende kirke. Arbeidet med å tilpasse prestetjenesten til lokale forhold og menighetenes behov skal videreføres i tråd med intensjonene i prostereformen.

Gjennom de senere årene er rekrutteringssituasjonen i presteskapet blitt vanskeligere. Styrket rekruttering er en prioritert oppgave framover.

Departementet viser til dette.

DEL III ØKONOMIFORVALTNING

1. OM ØKONOMIFORVALTNINGEN

1.1 Generelt

Den foreløpige tildeling av bevilgning til Kirkerådets virksomhet i 2010, herunder inntektskrav og rammer for tilskudd forvaltet av Kirkerådet, er gitt i del I over.

Med *virksomhet* menes her den samlede virksomhet som Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er ansvarlig for. Vi minner om at det er Kirkerådet som for hele virksomhetsområdet vil stå ansvarlig overfor departementet med hensyn til disponering av gitte bevilgninger, at disse ikke overskrides, at fullmakter, retningslinjer og regler for økonomiforvaltningen overholdes mv. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er slik underordnet Kirkerådet.

Økonomiforvaltningen skal følge økonomiregelverket for staten, jf. Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten og departementets økonomiinstruks for Kirkerådet.

Virksomhetsleder har ansvaret for at bevilgningsreglementet og økonomiregelverket til enhver tid følges. Departementet vil understreke at en god og velordnet økonomiforvaltning er en avgjørende forutsetning for at de faglige oppgavene kan utføres effektivt og hensiktsmessig. Vi understreker dessuten viktigheten av at den interne økonomiinstruksen, rutinebeskrivelser og øvrig internt regelverk holdes oppdatert i forhold til gjeldende regelverk.

Det må fra begynnelsen av året føres løpende kontroll med forbruket ut fra tidligere års erfaringer med hvordan forbruket normalt fordeler seg gjennom året. Til å dekke uventede utgifter må det fra årets begynnelse avsettes en reserve. Dersom det i løpet av året oppstår uventede utgifter, må disse dekkes ved omdisponeringer innenfor den tildelte rammen. Departementet vil peke på den frihet som virksomhetene har gjennom budsjettfullmaktene, jf. vedlegg 1. Dersom Kirkerådet ikke kan finne dekning for utgiftene ved å utnytte budsjettfullmaktene, må utgifts- og aktivitetsreducerende tiltak gjennomføres. Nærmere bestemmelser om merinntektsfullmaktene er gitt i vedlegg 1.

En særskilt økonomikontrollrapport skal utarbeides per 31. august 2010, der det i tillegg til forbruket også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Dette vil vi komme tilbake til i eget brev.

Når det gjelder spørsmålet om overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste, jf. vedlegg 1 pkt. 6, vil departementet søke å praktisere overføringsadgangen slik at ubrukt driftsbevilgning/ubrukte merinntekter kan påregnes overført med inntil 5 pst. av driftsbevilgningen. Det er ikke adgang til å overskride gitte bevilgninger. Departementet understreker dette. Det vil være i strid med forutsetningene dersom Kirkerådet planlegger virksomheten og bruken av bevilgningene med overskridelse som resultat.

1.2 Årsverk og stillinger

Departementet fastsetter ikke lenger omfanget av bemanningen ved Kirkerådet. Dette betyr at Kirkerådet har myndighet til å opprette og inndra stillinger på bestemte vilkår. Det understrekes at det ikke kan etableres flere tilsetningsforhold enn at rådet har budsjettmessig dekning for lønnskostnader mv. for 2010. Samtidig må det tas hensyn til en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil bli i de kommende år.

Kirkerådet må etter dette føre kontinuerlig oversikt over bemanningen slik at man til enhver tid har oversikt over antallet årsverk. Beregningen av antall årsverk må omfatte samtlige tilsetningsforhold, dvs. fast tilsatte, vikarer, midlertidig tilsatte mv.

Departementet vil ellers understreke betydningen av at Kirkerådet rapporterer opplysninger til Statens tjenestemannsregister. Foruten statistikk om statsansatte, brukes dette registeret til å beregne den budsjettmessige kompensasjonen som gis ved de årlige lønnsoppgjørene. Registeret må derfor være korrekt og ajourført. Når en arbeidstaker begynner eller slutter, samt ved endring av avtalt arbeidstid og lignende, skal endringer alltid meldes til NAVs Arbeidsgiver-/arbeidstakerregister (Aa-

registeret). Statistisk sentralbyrå (SSB) produserer registerbasert sysselsettingsstatistikk for Den norske kirke, jf. www.ssb.no/regsys. Statistikken er basert på flere ulike registre, som NAVs arbeidstakerregister og Enhetsregisteret. Også for å oppnå et mest mulig korrekt grunnlag for utarbeidelse av statistikken, vil departementet understreke viktigheten av at Kirkerådet melder endringer til registrene.

Kirkerådet skal gi en omtale av økning eller reduksjon i antall årsverk i de årlige budsjettforslagene. Orientering om hvordan denne omtalen skal være vil departementet komme tilbake til.

Nærmere regler om tilsetting av personale, opprettelse, inndragning og lønnsfastsetting av stillinger er omtalt i vedlegg 1. Av pkt. 8 i vedlegget er opplyst at myndigheten til å tilsette virksomhetsleder ligger i departementet. Som kjent har Kirkerådet tilsettingsmyndigheten for direktør.

Dersom Kirkerådet tilsetter personell i stillinger med lønn over post 21, skal det legges særlig vekt på finansieringsgrunnlaget for stillingen og forholdet til tjenestemannsloven. Forutsetningen for tilsetting i slike stillinger er at Kirkerådet er sikret inntekter til dekning av både lønnsutgifter og andre tilknyttede utgifter, og at det er adgang til tilsetting etter tjenestemannsloven. Ved tilsetting i slike eksternt finansierte stillinger skal den alminnelige tilsetningsprosedyren følges, og de vanlige bestemmelser om kunngjøring, lønnsfastsettelse mv. vil gjelde. Vedkommende stillingsinnehaver er statstjenestemann og omfattes av de lover, bestemmelser og avtaler som gjelder for arbeidstakere i staten. Det vises for øvrig til vedlegg 1, pkt. 9.

1.3 Styringsdokumenter, risikostyring og internkontroll

Departementet minner om at virksomhetens ledelse skal utarbeide virksomhetsplan/strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset virksomhetens egenart for å sikre at mål og resultatkrav m.v. blir fulgt opp og gjennomført innenfor tildelte ressurser, jf. pkt. 2.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Virksomhetens leder har videre ansvar for å etablere internkontroll som bl.a. omfatter rutiner/system for risiko- og vesentlighetsvurderinger, at risikofaktorer identifiseres og at det iverksettes tiltak for å redusere risikoen. Virksomhetsleder skal videre påse at den interne kontrollen fungerer på en tilfredsstillende måte, og at den kan dokumenteres, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.4. Ved forvaltning av tilskuddsmidler må risikoen for at det kan oppstå feil eller uregelmessigheter kartlegges, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 6.3.8.2

Virksomheten skal vurdere risiko knyttet til målene slik de fremgår av tildelingsbrevet og av Prop. 1. S (2009-2010). Virksomheten skal videre rapportere til departementet om de viktigste risikoområdene for virksomheten og hva som eventuelt blir gjort for å redusere risikoen. Departementet vil legge vekt på virksomhetens risikovurderinger i

styringsdialogen. Dokumentasjon knyttet til risikovurdering kan bli etterspurt i styringsdialogmøter eller som del av øvrig rapportering til departementet.

Departementet forutsetter at Kirkerådet følger opp det nye regelverket for offentlige anskaffelser, jf. departementets rundskriv V-13/2008B om anskaffelser av varer og tjenester, at Kirkerådet har etablert systemer for å forebygge og avdekke misligheter samt rutiner for å behandle evt. slike tilfeller i henhold til gjeldende regelverk, og at Kirkerådet på egnet måte følger opp de etiske retningslinjene for statstjenesten, jf. PM 16/2005.

1.4 Plan for disponering av tildelt bevilgning

For å nå de mål som er fastsatt i budsjettproposisjonen for 2010 og i dette tildelingsbrevet, jf. del II, forutsettes det at det utarbeides en plan for disponeringen av den tildelte budsjettrammen. Slik disposisjonsplan skal inneholde samtlige utgifter som vil påløpe i løpet av budsjettåret.

Utgiftene knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som Kirkerådet vil sette i gang i 2010, må helt ut dekkes innenfor den tildelte budsjettrammen. I disposisjonsplanen må det derfor innarbeides dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til de aktivitetene som Kirkerådet har planlagt for 2010. Økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året må i sin helhet dekkes innenfor den tildelte budsjettrammen. Departementet vil understreke at det i løpet av budsjettåret ikke kan påregnes gitt ekstratildelinger.

Vi minner om at Kirkerådet har en generell plikt til å rapportere til departementet om spesielle forhold som kan gi budsjettmessige og/eller andre konsekvenser for virksomheten, og som er av en slik art at Kirkerådet ikke har virkemidler selv til å utrede konsekvensene.

Ved disponeringen av budsjettrammen skal Kirkerådet som øvrige statlige virksomheter ivareta særskilte hensyn. I det følgende omtales spesielle forhold/forutsetninger for disponering av den tildelte budsjettrammen i 2010, som vil være av betydning for virksomheten:

Sykefravær:

Regjeringen har som målsetting å få ned sykefraværet. Det forventes at Kirkerådet for sin virksomhet legger forholdene til rette for å bidra til dette.

Likestilling:

Statlige virksomheter er i henhold til likestillingslovens § 1a pålagt å arbeide aktivt for å fremme likestilling. Det forutsettes at Kirkerådet følger opp dette, jf. vedlegg 2.

Inkludering:

Statlige virksomheter skal legge til rette for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn, personer med redusert funksjonsevne og for at eldre arbeidstakere skal bli stående lengre i arbeid.

Bedre tilgjengelighet:

Forholdene skal legges til rette for å bedre tilgjengeligheten for alle brukergrupper uavhengig av funksjonsevne og alder, jf. regjeringens handlingsplan for universell utforming. For nærmere omtale vises det til: www.universell-utforming.miljo.no.

Elektroniske tjenester:

Departementet minner om at statlige virksomheter skal tilrettelegge for utvikling av elektroniske tjenester rettet mot innbyggere og næringsliv for å gjøre brukernes møte med offentlige etater enklere. For nærmere informasjon vises det til www.regjeringen.no/nb/dep/fad/Tema/it-politikk_enorge.

Handlingsplan for miljø og offentlige anskaffelser:

Arbeidet med oppfølging av Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser skal videreføres både når det gjelder statlige innkjøp og miljøledelse, jf. Handlingsplan 2007-2010 T-167B *Miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser*, veilederen T-1426 *Miljøledelse i staten* og www.gronnstat.no, jf. vedlegg 2.

1.5 Tilskuddsforvaltning

Når det gjelder Kirkerådets forvaltning av tilskuddsposter, minner vi om at de administrative kostnadene ved forvaltningen av dem må dekkes av driftsbevilgningen under post 01. Kirkerådet bør derfor kritisk vurdere hvilke muligheter som foreligger for å effektivisere tilskuddsforvaltningen.

For forvaltningen av tilskudd viser vi ellers til pkt. 8 i økonomiinstruksen for Kirkerådet og til vedlegg 3 og 4.

2. OMTALE AV TILDELINGSGRUNNLAGET

2.1 Generell kommentar til post 01 Driftsutgifter

Fra 1. januar 2007 inntrådte nye bestemmelser om beregning, satser og oppgjør av arbeidsgiveravgift for statlige virksomheter, jf. Finansdepartementets rundskriv R-103/2006. I forslaget til avgiftsvedtak for 2010, jf. Prop. 1 S (2009-2010) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, er det ikke gjort endringer mht. sats og soner for beregning av differensiert arbeidsgiveravgift.

De budsjettmessige virkningene i 2010 av lønnsoppgjøret i 2009 er innarbeidet i tildelingen nå. Ved beregningen av den budsjettmessige kompensasjonen for lønnsoppgjøret er lønsmassen oppgitt i brev fra Kirkerådet av 11. mars 2009 lagt til grunn, jf. også vårt brev av 14. oktober 2009. Budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret som kommer i 2010 kan påregnes kompensert ved ekstratildeling høsten 2010.

2.2 Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Med hensyn til tildeling av budsjettrammer, vises til del I foran.

2.2.1 Kommentar til kap. 340 post 01 Driftsutgifter

Under denne posten dekkes lønn og andre driftsutgifter, herunder utgifter til Kirkemøtet, Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd.

Under posten er det budsjettert med 1 mill. kroner i økning til dekning av merutgifter ved utvidelsen av antallet medlemmer til bispedømmerådene og Kirkemøtet. Vi ber Kirkerådet beregne merutgiftene i 2010 som følge av utvidelsen av antallet medlemmer i Kirkemøtet. Beregningene bes sendt departementet innen 15. desember 2009. Det må framgå hvordan merutgiftene er beregnet.

I tildelingen under posten ble det i vårt brev av 17. februar 2009 innarbeidet en økning på 1,7 mill. kroner for drift av medlemsregister for Den norske kirke. Midlene er videreført i tildelingen for 2010 og departementet legger etter dette til grunn at det er disponibelt ca. 7,4 mill. kroner til registerdrift i 2010. Årlige driftsutgifter har tidligere vært beregnet til 9 mill. kroner. Departementet vil komme tilbake til spørsmålet om inndekning av resterende beløp.

I foreløpig tildelingsbrev for 2009 ble det innarbeidet midler for dekning av utgifter for kirkekonsulenten og for to årsverk i forbindelse med demokratireformen. Dette er videreført i tildelingen for 2010.

I foreløpig tildelingsbrev for 2009 var det innarbeidet et beløp til dekning av Kirkerådets utgifter knyttet til drift, vedlikehold og kontraktmessige forpliktelser ved leie av kontorarealer i Kirkens hus. Kompensasjonsbeløpet som ble innarbeidet i tildelingen for 2009 er prisjustert for 2010. I tillegg er det tatt hensyn til vårt brev av 7. september d.å. Med bakgrunn i dette kan det ikke påregnes ekstratildeling i 2010 til dekning av leieutgifter. Blant annet som følge av Kirkerådets brev av 6. januar 2009 er kompensasjonsbeløpet for leieutgiftene for Liturgisk senter i Erkebispegården økt fra kr 221 000 til kr 240 000. I tildelingen er det ellers innarbeidet kr 147 000 for oppgaver Kirkerådet ivaretar for Bispemøtet, foruten midler til dekning av lønnsutgifter for 80 pst. av et årsverk som er forbeholdt administrativ bistand for Bispemøtet. Midler som tidligere er innarbeidet for dekning av utgifter ved avtale med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste er videreført i tildelingen.

Kirkerådet har gjort vedtak om flytting av Samisk kirkeråd til Tromsø, med ønske om flytting i 2010, jf. Kirkerådets brev 30. oktober 2008 der det er opplyst at vedtaket er gjort under forutsetning av at Kirkerådets ekstrautgifter dekkes. Med bakgrunn i bevilgningsforslaget under kap. 340, post 01 er det ikke budsjettmessig grunnlag for å øke tildelingen til Kirkerådet i 2010 i tråd med nevnte forutsetning.

Inntektskravet for Kirkerådet under kap. 3340, post 01 er økt med kr 198 000 fra 2009 til 2010. Beløpet tildelt under kap. 340, post 01, er økt tilsvarende. Vi minner om at dersom inntektsforutsetningene under kap. 3340, post 01 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres den samlede bevilgning under post 01 driftsutgifter tilsvarende. Kirkerådet vil imidlertid ha fullmakt til å overskride post 01 mot tilsvarende merinntekter. Nærmere omtale av merinntektsfullmaktene er gitt i vedlegg 1.

2.2.2 Kommentar til kap. 340 post 21 Spesielle driftsutgifter

Under denne posten føres utgifter til oppdragsvirksomhet eller tidsbegrensede prosjekter som dekkes av inntekter ført under kap. 3340 post 02. Som det framgår korresponderer bevilgningen under post 21 direkte med inntektsposten 02. Dersom inntektsforutsetningene for post 02 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres bevilgningen under post 21 tilsvarende

Dersom merinntektene nyttes til avlønning av personell, gjelder de vanlige retningslinjer om tilsetting av personell i staten, jf. budsjettfullmaktene omtalt i vedlegg 1. Departementet ber om å bli holdt orientert om slike saker.

2.2.3 Kommentar til kap. 340, post 71.13 Tilskudd til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep

I Prop. 1 S (2009-2010) er det statlige tilskuddet til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep foreslått til 2 mill. kroner for 2010. Målsettingen med det statlige tilskuddet er å styrke ressurscenterets finansieringsgrunnlag og sikre en forutsigbar og sikker drift av senteret. Midlene stilles med dette til disposisjon for Kirkerådet. På samme måte som tidligere vil Kirkerådet ha oppfølgingsansvaret for bevilgningen, noe som bl.a. innebærer å utbetale tilskudd til senteret, å føre kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene og å redegjøre for senterets økonomiske situasjon i Kirkerådets årsrapport for 2010. Vi viser ellers til budsjettproposisjonen hvor følgende framgår:

Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep ble stiftet i 1996 med bakgrunn i vedtak i Kirkerådet. Senteret ble de første årene i hovedsak finansiert gjennom bidrag fra Kirkerådet, Stiftelsen Lovisenberg og Norges KFUK-KFUM. For å styrke ressurscenterets finansieringsgrunnlag har det vært gitt statstilskudd til senteret siden 2003. Tilskuddet fra staten er i perioden økt fra kr 700 000 i 2003 til 1,9 mill. kroner i 2008. I 2008 svarte statstilskuddet til 47 pst. av senterets samlede inntekter. Foruten statstilskuddet finansieres senteret gjennom Kirkerådets tildeling fra tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond til felleskirkelige tiltak, tilskudd fra KFUK-KFUM og Stiftelsen Lovisenberg med i alt 1,3 mill. kroner (2008). Kirkerådet har framholdt at Kirkerådets tilskudd fra Opplysningsvesenets fond over tid bør falle bort, mot at tilskuddet over statsbudsjettet økes tilsvarende. Etter departementets syn bør dagens

finansieringsmodell videreføres. En samfinansiering som i dag, med vesentlige bidrag fra flere samarbeidspartnere, bekrefter og sikrer senteret dets særlige kirkelige forankring.

Vi viser til dette, jf. tidligere samtaler om finansieringsordningen for senteret og Kirkerådets ønske om at det over statsbudsjettet kompenseres for en nedtrapping av Kirkerådets tildelinger til senteret.

2.2.4 Kommentar til kap. 340, 75 Trosopplæring, kan overføres, kan nyttes under post 01

Under denne posten foreslås det for 2010 bevilget 170 mill. kroner. I tillegg kommer videreføring av tidligere bevilgninger under andre poster på ca. 1,5 mill. kroner.

I den foreslåtte bevilgningen under kap. 340, post 75 inngår tilskudd til tre katekestillinger opprettet i 2003, jf. foreløpig tildelingsbrev til bispedømmerådene 20. oktober d.å. Korrigert for disse tilskudd, vil det under posten være en disponibel bevilgning for 2010 på kr 168 320 000. Departementet viser til postomtalen av saken i Prop. 1 S (2009-2010).

Vi ber Kirkerådet innen 10. januar 2010 redegjøre for hvordan bevilgningen under posten er forutsatt disponert i 2010.

Videre ber vi om at Kirkerådet innen 10. januar 2010 fremmer forslag til bevilgning for reformen i 2011.

2.2.5 Kommentar til kap. 340 post 76 Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken, kan overføres

I Prop. 1 S (2009-2010) foreslås det bevilget 4,0 mill. kroner under denne posten. I postomtalen heter det at Kirkerådet skal forvalte midlene i nært samarbeid med KA.

Målsettingen med tilskuddet er å legge til rette for lokalt forsøks- og utviklingsarbeid som kan gi en mer funksjonell og kostnadseffektiv organisering, økt samarbeid på tvers av menighets- og kommunegrenser og en mer samordnet lokal ledelse av kirkens virksomhet. I Prop. 1 S (2009-2010) heter det bl.a. følgende om tilskuddet:

Kirkeforvaltningen i de minste kommunene står overfor særlige utfordringer. Tilskuddet under posten skal i særlig grad innrettes mot de deler av kirkeforvaltningen som er svakest utbygd, med vekt på tiltak og forsøk som stimulerer til samarbeid mellom fellestråd i små kommuner. Tilskuddet vil ellers kunne anvendes til andre typer tiltak og forsøk som kan bidra til en mer hensiktsmessig organisering av kirkeforvaltningen, jf. forsøkshjemmelen i kirkeloven § 5, og ellers til rådgivning, evaluering og erfaringsspredning på området. Som i 2009 og tidligere år er 1 mill. kroner av bevilgningen avsatt til kompetanseutviklingstiltak for kirkelig ansatte og medlemmer av fellestråd og menighetsråd. Deler av bevilgningen i 2010 vil kunne nyttes til opplæring av nyvalgte bispedømmeråd.

Vi ber om at Kirkerådet så snart som mulig, og senest innen 1. februar 2010, redegjør for hvordan midlene er planlagt benyttet i 2010.

2.3 Kap. 3340 Kirkelig administrasjon

Inntektskapitlet skal benyttes ved innbetaling av ulike refusjoner, kursavgifter mv. ved salg av materiell, publikasjoner eller ved andre inntektsbringende aktiviteter/tjenester.

Inntektskravet under kap. 3340, post 01 Ymse inntekter, gjelder både for salg av egenprodusert materiell og for visse typer refusjoner. Kap. 3340, post 01 vil bl.a. også være aktuell for tilskudd (refusjon) fra Opplysningsvesenets fond, dersom Kirkerådet har ført utgifter under kap. 340, post 01 ved gjennomføring av felleskirkelige tiltak finansiert av fondsavkastningen, jf. også omtalen av felleskirkelige tiltak under pkt. 2.4 Opplysningsvesenets fond.

Kirkerådet må vurdere mulighetene for å kreve refundert – helt eller delvis – reise- og oppholdsutgifter som de tilsatte har ved gjennomføring av reiseoppdrag som er rekvirert av andre. Slik refusjon skal i tilfelle også inntektsføres på kap. 3340, post 01.

Når det gjelder fullmakter, bl.a. bruk av merinntekter, vises det til vedlegg 1. For øvrig vises til den alminnelige merinntektsfullmakt som gjelder ved refusjoner postert til inntekt for post 15 Refusjon arbeidsmarkedstiltak, post 16 Refusjon av foreldrepenger og post 18 Refusjon av sykepenges.

2.4 Opplysningsvesenets fond

2.4.1 Tilskudd fra fondet til felleskirkelige tiltak

Tilskuddet til felleskirkelige tiltak i 2010 er budsjettert med 25,5 mill. kroner, dvs. samme beløp som i 2009, jf. omtalen av Opplysningsvesenets fond i budsjettproposisjonen side 191-195. Av dette stilles kr 23 500 000 til disposisjon for Kirkerådet i 2010. Som tidligere skal det av tilskuddet bl.a. dekkes kontingentutgifter til økumeniske organisasjoner.

Når det gjelder rapportering om bruken av tilskuddet, viser vi til vårt brev av 28. juni 2007.

2.4.2 Lån i Opplysningsvesenets fond

Kirkerådet har fullmakt til å behandle og innvilge lån i Opplysningsvesenets fond. Det vises til hovedinstruksen for Opplysningsvesenets fond § 2-2.

DEL IV RAPPORTERING MV

1. KRAV TIL ÅRSRAPPORT FOR 2010

1.1 Kirkerådets årsrapport

I henhold til økonomiregelverket for staten skal virksomhetene ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport, jf. pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2010 skal som vanlig utarbeides som et eget dokument og sendes departementet innen 1. mars 2011. Årsrapporten skal videresendes fra departementet til Riksrevisjonen og må derfor sendes både på papir og på e-post.

For virksomheter under Kultur- og kirke departementet har "Krav til årsrapport" fulgt med som vedlegg til foreløpig tildelingsbrev. Som følge av at Kirkerådet etter 1. januar 2010 ikke vil være en virksomhet under Kultur- og kirke departementet, er ikke disse retningslinjene vedlagt nå. Departementet vil komme nærmere tilbake til rapporteringskrav og disposisjon for årsrapporten for 2010.

Kirkerådet (og bispedømmerådene) skal som nevnt utarbeide og oversende forslag til indikatorer som vil være egnet til å vurdere oppnådde resultater i forhold til målene skissert i dette brevet, jf. foran under del I. Vi viser imidlertid til at departementet i forståelse med Kirkerådet har utarbeidet forslag til indikatorer for 2009, jf. vedlegg 4. Vi ber om at Kirkerådet i årsrapporten for 2009 vurderer måloppnåelse i lys av disse indikatorene eller etter indikatorer som anses bedre egnet, jf. ellers omtalen i del IV, pkt. 1.2 i foreløpig tildelingsbrev for 2009 vedrørende rapporteringen for 2009.

1.2 Tilstandsrapport for Den norske kirke

Departementet har tidligere bedt Kirkerådet utarbeide en tilstandsrapport for Den norske kirke, bl.a. basert på materiale fra bispedømmenes årsrapporter, kirkestatistikk som KIFO og SSB samler inn. Denne oppgaven er fra 2009 forutsatt lagt til KIFO i samarbeid med Kirkerådet, og vi går ut fra at Kirkerådet følger opp saken overfor KIFO. Departementet ber om at slik rapport hvert år foreligger innen 1. mai (første gang 1. mai 2010).

2. MØTEPLAN

Den årlige samtalen mellom departementet og Kirkerådet vil som vanlig finne sted om våren, der bl.a. Kirkerådets leder og direktør ventes å delta. Viktige bakgrunnsdokumenter for samtalen vil være Kirkerådets årsrapport, tilstandsvurderingen for Den norske kirke og departementets tildelingsbrev for 2009. Kirkerådets planer og strategier vil også bli gjennomgått.

Møtet er berammet til 11. mai 2010 kl. 10.00-1500, i Kirkerådets lokaler. Nærmere opplegg for samtalen vil bli meddelt senere.

For øvrig inviterer vi Kirkerådets direktør til å delta under de årlige samtalene med bispedømmene, jf. departementets brev 29. oktober 2009 med oversikt over møtedager og -sted.

Tildelingsbrevet er sendt til Kirkerådet i fem eksemplarer. Flere eksemplarer kan eventuelt ettersendes. Vi ber om at brevet blir gjort kjent blant de tillitsvalgte, jf. Hovedavtalen § 11.

Eventuelle kommentarer til tildelingsbrevet bør være departementet i hende innen 15. desember d.å.

Med hilsen

Ingrid Vad Nilsen e.f.
ekspedisjonssjef

Jørn Hagen
avdelingsdirektør

Kopi: Riksrevisjonen seksjon 1.6
SSØ - Tromsø
Bispemøtet
Opplysningsvesenets fond
KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

BUDSJETTFULLMAKTER FOR 2010

Sentrale bestemmelser om budsjettering, budsjett disponering og økonomiforvaltning i statlige virksomheter er samlet i Finansdepartementets "Veileder i statlig budsjettarbeid" som er tilgjengelig elektronisk på Finansdepartementets hjemmesider. Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet er omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-110/2005 av 05.12.2005, jf. Kultur- og kirke departementets brev av 12.12.2005 om ovennevnte.

For 2010 gjelder følgende budsjettfullmakter for virksomhetene under Kultur- og kirke departementet:

1. Overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Virksomhetene kan overskride driftsbevilgningene mot tilsvarende merinntekter slik det framgår av oversikten nedenfor, jf. St. prp.nr. 1 (2009-2010):

1. overskride bevilgningen under:	mot tilsvarende merinntekter under:
kap. 300, post 01	kap. 3300, post 01
kap. 305, post 01	kap. 3305, post 03
kap. 305, post 21	kap. 3305, post 07
kap. 320, post 01	kap. 3320, postene 01 og 03
kap. 322, post 01	kap. 3322, post 01
kap. 323, post 01	kap. 3323, post 01
kap. 324, post 01	kap. 3324, post 01
kap. 325, post 01	kap. 3325, post 01
post 21	post 02
kap. 326, post 01	kap. 3326, post 01
post 21	post 02
kap. 329, post 01	kap. 3329, post 01
post 21	post 02
kap. 334, post 01	kap. 3334, post 01
post 21	post 02
kap. 340, post 01	kap. 3340, post 01
post 21	post 02
kap. 341, post 01	kap. 3341, post 01
post 21	post 02
kap. 342, post 01	kap. 3342, postene 01 og 04

2. overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 02 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Dersom inntektene under de inntektspostene som er omtalt i pkt. 1 ovenfor blir mindre enn budsjettert, innebærer dette at rammen under de aktuelle utgiftspostene må reduseres tilsvarende mindreinntekten.

Med unntak av kap. 3324, post 21, jf. pkt 2 ovenfor, kan bevilgningene under post 21 bare benyttes i den grad det kan skaffes oppdragsinntekter.

2. Nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Virksomhetene kan benytte nettobudsjettering under post 01 Driftsutgifter ved utskifting av utstyr. Adgangen til å nettoføre inntekter ved utskifting av utstyr er begrenset til inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01.

3. Omdisponering mellom poster på budsjettet for statlige virksomheter

Virksomhetene kan gis adgang til å omdisponere inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til investeringer under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*. Slik omdisponering av midler skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Før omdisponering kan foretas må derfor virksomhetene sende søknad om slik omdisponering til Kultur- og kirke departementet.

4. Overskridelse mot innsparing i senere budsjett-termin

Virksomhetene kan gis adgang til å overskride driftsbevilgningen under post 01 Driftsutgifter med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre påløpende budsjett-terminene. Slik overskridelse skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Før overskridelse kan foretas må derfor virksomhetene sende søknad om slik overskridelse til Kultur- og kirke departementet.

5. Inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester

Virksomhetene kan inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret når avtalene gjelder virksomhetens ordinære drift og utgiftene kan dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå i avtaleperioden.

6. Overføring av budsjettmidler mellom statlige virksomheter

Overføring av budsjettmidler fra en virksomhet til en annen virksomhet kan skje ved at det overføres midler til mottakende virksomhets konto, eller ved at mottakende virksomhet får belastningsfullmakt, jf. Finansdepartementets rundskriv R-111/07 av 28.11.2007. Dersom det benyttes fullmakt, skal fullmakten alltid gis til virksomheten, og ikke til en eller flere personer.

Kopi av fullmakten sendes Kultur- og kirke departementet v/ Administrasjons- og økonomiavdelingen.

7. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste

Overføring av ubrukt driftsbevilgning (postene 01 og 21) fra ett år til neste skal godkjennes av Finansdepartementet. Virksomhetene sender eventuell søknad om overføring av ubrukt driftsbevilgning til Kultur- og kirke departementet i samsvar

med de frister som blir fastsatt senere i eget rundskriv til virksomhetene om statsregnskapet for 2010.

8. Tilsetting av personale i statlige virksomheter

Jf. Statens personalhåndbok

Myndigheten til å tilsette virksomhetsleder ligger i Kultur- og kirkedepartementet. For øvrige stillinger er tilsettingsmyndigheten lagt til virksomhetene (tilsettingsråd/styrer). Unntatt fra dette er likevel virksomheter uten styre/tilsettingsråd. For disse virksomhetene ligger tilsettingsmyndigheten i Kultur- og kirkedepartementet.

9. Opprettelse og inndragning av stillinger

Den enkelte virksomhet kan selv opprette og inndra stillinger på bestemte vilkår.

9.1 Opprettelse av stillinger

Det kan opprettes stillinger under forutsetning av at:

- virksomheten har budsjettmessig dekning for de lønns- og driftskostnader som tilsettingen medfører innenfor den tildelte budsjettrammen under post 01
- virksomheten kan dekke de lønns- og driftskostnader som tilsettingen medfører innenfor en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil bli i de påfølgende år
- tilsettingen er i tråd med de føringer/forutsetninger for øvrig som er omtalt i dette tildelingsbrevet
- tilsettingen ligger innenfor rammene av tjenestemannsloven
- det kun nyttes stillingskoder fra gjennomgående lønnsplaner eller egne etatsplaner
- lønsplassering av stillingen behandles i samsvar med hovedtariffavtalens bestemmelser, jf. særlig hovedtariffavtalens pkt. 2.3.8 om kunngjøring av stilling.

9.2 Omgjøring av besatte stillinger

Jf. Statens personalhåndbok

Opphevelsen av Bevilgningsreglementets § 10 medfører ingen endringer i hovedtariffavtalens bestemmelser om omgjøring av besatte stillinger (også lederstillinger). Dette skjer som tidligere i årlige sentrale og lokale forhandlinger.

9.3 Inndragning av besatte stillinger

Forutsetningen for å kunne inndra en besatt stilling er at arbeidet faller bort. Vedtak om å inndra en besatt stilling må treffes skriftlig og skal inneholde:

- beskrivelse av stillingens arbeidsoppgaver og status (fast/midlertidig)
- begrunnelse for inndragningen - tas med både i oppsigelsesvedtaket og i underretningen til den tjenestemann som sies opp
- Kultur- og kirkedepartementet skal orienteres om vedtaket.

Det vises ellers til pkt. 3 i Planleggings- og samordningsdepartementets PM 20/97 av 29. september 1997, samt reglene i tjenestemannsloven og Hovedavtalen.

9.4 Omplussing av stillinger

Bispedømmerådene har fullmakt til å omplassere stillinger innen bispedømmet ved ledighet. Det må imidlertid innhentes uttalelse fra de instanser som berøres av vedtaket, jf. kirkelovens § 11, og gjennomføres drøftinger med vedkommende tjenestemannsorganisasjon, jf. Hovedavtalens § 12.

Dersom omplassering av en stilling får konsekvenser for den framtidige disponeringen av en prestebolig tilhørende Opplysningsvesenets fond, må saken på forhånd avklares med fondet.

9.5 Fullmakter

Opprettelse av lederstillinger på kontorsjefnivå eller høyere, jf. lønnsplanene 90.100, 90.103, 90.303 og 09.840, og opprettelse av stillinger som forsker, prosjektleder eller utredningsleder, jf. lønnsplanene 90.400, 90.510 og 90.520, skal forelegges Kultur- og kirke departementet.

Virksomheter som er egne forhandlingssteder etter Hovedtariffavtalen i staten

Opprettelse av stillinger som avdelingsdirektør eller høyere skal forelegges Kultur- og kirke departementet.

10. Lønnsfastsetting av stillinger

Kultur- og kirke departementet fastsetter lønn for de stillinger der tilsetningsmyndigheten er lagt til Kultur- og kirke departementet.

Bispedømmerådene fastsetter lønn for stillinger ved bispedømmekontorene med unntak av stillingen som direktør.

For øvrige stillinger er lønnsfastsettingen lagt til den enkelte virksomhet, jf. hovedtariffavtalens pkt. 2.3.8.

**RETNINGSLINJER FOR ØKONOMIFORVALTNING OG KONTROLL FOR
TILSKUDDSMOTTAKERE SOM FÅR TILDELTE STATSTILSKUDD FRA
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET I 2010**

Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 20.05.2009

1. Generelt

Kultur- og kirkedepartementet vil presisere overfor tilskuddsmottakerne at de ulike lover og forskrifter som gjelder for den enkelte selskapsform, må følges nøye. Vi viser spesielt til lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven), lov av 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser, lov av 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (selskapsloven), lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og lov av 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven).

2. Departementets kontrolladgang

Departementet vil for øvrig vise til det generelle pålegg Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til "offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll", jf. § 10 2.ledd i Stortingets bevilgningsreglement. Bestemmelsen lyder:

"Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene."

3. Mottakere av årlige tilskudd

For tilskuddsmottakere som mottar årlige tilskudd, gjelder følgende:

3.1 Styrets, ledelsens og revisors ansvar

Ledelsen og styret plikter å påse at forvaltningen av institusjonen/organisasjonen til enhver tid skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Vi vil spesielt peke på styrets oppgave som det ansvarlige organ for institusjonens/organisasjonens forvaltning. Har institusjonen/organisasjonen en administrerende direktør eller daglig leder, skal denne forestå den daglige ledelse i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og etter retningslinjer og pålegg fra styret. Styret har en særskilt plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Denne interne kontrollen kan ikke erstattes av den revisjon som utføres av den eksterne revisor.

Kultur- og kirkedepartementet vil generelt presisere nødvendigheten av å ha løpende oversikt over den økonomiske situasjon slik at forholdet mellom budsjetterte og faktiske utgifter og inntekter til enhver tid er under kontroll. Som grunnlag for denne kontrollen forutsettes det at institusjonen/organisasjonen setter opp et arbeidsbudsjett der samtlige kostnader og inntekter innarbeides så snart størrelsen på statstilskuddet er meddelt fra departementet. Departementet vil videre presisere behovet for at det avsettes tilstrekkelige midler til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsette kostnads- og inntektsvingninger.

Når det er bestemt i tilskuddsbrevet, skal arbeidsbudsjettet oversendes Kultur- og kirkedepartementet.

Departementet vil spesielt understreke behovet for en realistisk budsjettering av egeninntekter. Et eventuelt underskudd må dekkes gjennom overføringer fra fri egenkapital eller over driftsbudsjettet i påfølgende budsjettår.

Styret har i tillegg en særskilt plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med de forutsetninger for statens tilskudd som er trukket opp i tilskuddsbrevet.

3.2 Krav til regnskap og regnskapsavleggelse

Institusjoner/organisasjoner som mottar statstilskudd, skal oversende revisorbekreftet regnskap til departementet/tilskuddsforvalteren så snart som mulig og senest innen 30. juni året etter at tilskudd er mottatt. Regnskapet skal sendes inn i to eksemplarer. Region-, landsdels- og knutepunktinstitusjoner skal i tillegg sende løpende regnskapsrapportering i løpet av året etter særskilte regler trukket opp i tilskuddsbrevet.

I forbindelse med avleggelsen av årsregnskapet vil vi særlig minne om:

1. Alle offentlige tilskudd skal spesifiseres i regnskapet med beløp og tilskuddsyterens navn. Dette gjelder også fylkeskommunale og kommunale tilskudd.
2. Funksjonsdelingsinstitusjoner og museer under kap. 322, postene 73 og kap. 328, post 70 skal kommentere vesentlige avvik mellom arbeidsbudsjett og regnskap.
3. Når tilskuddet er kr 400 000 eller høyere skal regnskapet også revideres av statsautorisert eller registrert revisor. Unntatt fra dette kravet er institusjoner/-organisasjoner som benytter kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan.
4. Revisjonsberetning må legges ved regnskapet. Beretningen må være undertegnet.
5. Regnskapet må underskrives av virksomhetens styre/ledelse (gjelder alle tilskuddsmottakere).

Det kreves ikke at regnskapet er bekreftet av revisor når tilskuddet er under kr 400 000. Regnskap for tilskudd under dette beløpet skal oversendes departementet innen den fristen som er fastsatt i tilskuddsbrevet.

Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i regnskapsloven.

3.3 Protokoll fra generalforsamling

Tilskuddsmottakere som er aksjeselskap med statlig eierandel på 50 pst. eller mer, skal sende underskrevet protokoll fra generalforsamlingen til Kultur- og kirke departementet innen én uke etter at generalforsamlingen er avholdt.

Tilskuddsmottakere som er aksjeselskap med statlig eierandel på mindre enn 50 pst. skal sende underskrevet protokoll fra generalforsamlingen til Kultur- og kirke departementet så snart som mulig etter at generalforsamlingen er avholdt.

3.4 Praktisering av retningslinjene

Departementet forutsetter at institusjonens/organisasjonens revisor blir gjort kjent med disse retningslinjene.

4. Mottakere av engangstilskudd

For tilskuddsmottakere som mottar engangstilskudd, gjelder følgende:

4.1 Generelt

Tilskuddsmottaker skal så snart som mulig, og senest tre måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet, oversende departementet/tilskuddsforvalteren rapport om at tiltaket/prosjektet eller den generelle aktiviteten som tilskuddet skulle finansiere/-delfinansiere, er gjennomført.

For tilskudd over kr 200 000 skal det sammen med rapporten sendes inn regnskap for disponeringen av tilskuddet. Regnskapet skal være undertegnet av tilskuddsmottaker og være revidert av statsautorisert eller registrert revisor. Unntatt fra dette kravet er institusjoner/organisasjoner som benytter kommunerevisjonen eller annet offentlig revisjonsorgan.

For tilskudd under kr 200 000 skal det sammen med rapporten sendes inn regnskaps-oversikt for disponeringen av tilskuddet, undertegnet av tilskuddsmottaker. Det kreves ikke at regnskapsoversikten er bekreftet av revisor.

4.2 Spesielt om tilskudd med avregning (tilskudd der tilskuddets størrelse fastsettes som del av et budsjett eller faktisk regnskap)

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av budsjetterte utgifter skal det sendes inn regnskap så snart som mulig, og senest tre måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet. Regnskap for tilskudd over kr 100 000 skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor der det skal framgå om de faktiske utgiftene svarer til de budsjetterte utgiftene.

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av regnskapsførte utgifter skal det sendes inn regnskap. Regnskap for tilskudd over kr 100 000 skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor.

5. Tilbakebetaling av tilskudd

5.1 Mottakere av årlige tilskudd - jf. pkt. 3

Årlige tilskudd gis til det formål og på de premisser som er angitt i tilskuddsbrevet. Eventuelt ubenyttet tilskudd kan benyttes i senere budsjettermin.

Dersom tilskuddsmottaker akkumulerer overskudd over flere år gjennom mindre aktivitetsnivå enn det som er forutsatt ved tildelingen av tilskudd, vil størrelsen på det årlige tilskuddet kunne bli revurdert.

5.2 Mottakere av engangstilskudd - jf. pkt. 4

Blir tilskuddet eller deler av tilskuddet ikke benyttet til det gitte formål, kan de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt. Tilskuddsmottaker plikter å gjøre Kultur- og kirke departementet/tilskuddsforvalter oppmerksom på slike forhold så snart som mulig og senest innen 1. november det året tilskuddet er mottatt.

Spesielt om tilskudd mot avregning

Tilskudd mot avregning blir beregnet med en fastsatt proSENTSATS av budsjetterte/-regnskapsførte utgifter. Dersom de faktiske utgiftene har vært lavere enn budsjettert, vil de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt.

5.3 Tilbakebetaling av tilskudd

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

Kultur- og kirke departementet, Postboks 8030 Dep, 0030 OSLO
Bankkontonummer: 7694.05.00253

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer midlene skal godskrives. Melding om tilbakeføring av midler med henvisning til kapittel- og postnummer, må også sendes til Kultur- og kirke departementet.

5.4 For alle typer tilskudd gjelder følgende:

Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er blitt benyttet til det gitte formål, kan departementet/tilskuddsforvalter kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfelle rammes av bestemmelsene i straffelovens §§ 270-271.

6. Praktisering av retningslinjene

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, bes departementet/-tilskuddsforvalteren kontaktet.

KRAV TIL INNHOLDET I TILSKUDDSBREV

Jf. Bestemmelser om statlig økonomistyring, kap. 6 Forvaltning av tilskuddsordninger, pkt. 6.3.3 Tilskuddsbrev

Det skal sendes tilskuddsbrev til hver enkelt tilskuddsmottaker. Tilskuddsbrevet med eventuelle vedlegg skal omtale:

- tilskuddsbeløp
- formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til
- utbetalingsordning
- eventuelle vilkår knyttet til bruken av midlene og eventuell frist for mottakeren til å akseptere vilkårene
- krav til rapportering
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til bevilgningsreglementets § 10 2. ledd
- mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet

Vedlagte Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt statstilskudd fra Kultur- og kirke departementet kan benyttes som mal for utarbeiding av vedlegg til tilskuddsbrevet. Det må vises til eventuelle vedlegg i tilskuddsbrevet.

Når det kreves revisorbekreftelse skal revisors ansvar for feilaktige eller mangelfulle opplysninger presiseres.

Dersom det stilles krav utover det som framgår av regelverket, bør det bes om skriftlig aksept fra tilskuddsmottaker om at vilkårene er godtatt før tilskuddet utbetales. Det minnes om at alminnelige forvaltningsrettslige regler innebærer at det må være saklig sammenheng mellom tilskuddet og de vilkår som stilles.

VEDLEGG 4 - Forslag til mål, styringsparametre og resultatindikatorer for bevilgningene under kap. 340 i 2009

Indikator:

Styringsparametere:

Målformulering	Styringsparametere	Indikator
<p>Hovedmål</p> <p>Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målberne menneskeverdet og utfordre til solidaritet. Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.</p>	<p>Oppslutningen om Den norske Kirke (medlemmer, kirkelige handlinger mv.)</p>	<p>NB! Dep. vil ikke fastsette resultatindikatorer til dette hovedmålet, men overlate til Kirkerådet/bispedømmerådene å gi en generell tilstandsvurdering i årsrapporten som kan anskueliggjøres ut fra ulike typer styringsparametere og indikatorer.</p>
<p>Resultatmål 2.1</p> <p>Demokratireform</p> <p>Det skal forberedes og gjennomføres en demokratireform i Den norske kirke i samsvar med de forutsetninger som er lagt til grunn i den politiske avtalen 10. april 2006 om forholdet mellom staten og Den norske kirke, jf. St.meld. nr. 17 (2007-2008) Staten og Den norske kirke og innst. S. nr. 287 (2007-2008). Gjennom nye valgordninger m.m. skal kirkens organer få en sterkere demokratisk legitimitet og forankring blant kirkemedlemmene.</p>	<p>Tilrettede stemmesteder (effekt av samtidigheten med offentlige valg).</p> <p>Valgdeltakelse</p>	<p>Antall stemmesteder ved de kirkelige valgene, i forhold til antall stemmekretser ved stortingsvalget.</p> <p>Prosentvis valgoppslutning av antall stemmeberettigete ved de kirkelige valgene.</p>
<p>Resultatmål 2.2</p> <p>Trosopplæringsreform</p> <p>Trosopplæringsreformen skal videreføres i samsvar med de retningslinjer og forutsetninger som er lagt til grunn i St.meld. nr. 7 (2002-2003) Trosopplæring i et ny tid, jf. innst. S. nr. 200 (2002-2003). Målet er et systematisk og sammenhengende tilbud om trosopplæring for alle døpte fram til fylte 18 år. Tilbudet skal være lokalt forankret, tilpasset ulike aldersstrinn og tilrettelagt slik at det når ut til bredden av alle døpte.</p>	<p>Utbredelse av trosopplæringsreformen i menighetene</p> <p>Omfanget av trosopplæringsstilbudet i menighetene</p> <p>Oppslutningen om trosopplæringsstilbudet i menighetene</p>	<p>Andel menigheter som er tilført trosopplæringsmidler av totalt antall sokn.</p> <p>Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringsstilbud i menigheter som er tilført midler i 2009.</p> <p>Gjennomsnittlig deltakerandel (av dømte barn og unge) ved et (representativt) utvalg av trosopplæringsstilbudene i menighetene.</p>
<p>Resultatmål 2.3</p> <p>Gudstjenesteliv</p> <p>Kirkens gudstjenesteliv skal formyes etter de mål som Kirkemøtet og Kirkerådet fastsetter. Gudstjenesterformen skal bl.a. gi større rom for fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring av gudstjenestelivet.</p>	<p>Gudstjenesteoppslutning</p>	<p>Gjennomsnittlig antall deltakere per gudstjeneste.</p>
<p>Resultatmål 2.4</p> <p>Lokalt samarbeid</p> <p>Det skal legges til rette for lokalt forsøks- og utviklingsarbeid, bl.a. gjennom et samarbeid på tvers av menighets- og kommunegrensar, slik at kirkens organisering og forvaltning er funksjonell, kostnadseffektiv og brukerorientert. Tilvarende mål gjelder for Kirkerådets og bispedømmerådenes egen organisasjon og forvaltning.</p>	<p>Omfanget av forsøksvirksomheten/ etablerte samarbeidsordninger</p> <p>Effekten av forsøk / samarbeid på tvers av fellesrådgrensar</p>	<p>Andel fellesråd som deltar i forsøk eller har etablert samarbeidsordninger på tvers av sokne- og/ eller kommunegrensar.</p> <p>Kvalitativ vurdering av effekten av etablerte forsøk og/ eller samarbeidsprosjekter mellom fellesråd (funksjonalitet, kostnadseffektivitet og brukervennlighet).</p>